

SONet BOTNIA:n ja osaamiskeskusten ajankohtaista

SONet BOTNIA:n Keski-Pohjanmaan
ohjausryhmä 17.2. 2021

Arto Rautajoki,
Kehitysjohdaja, YTT

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan
osaamiskeskus
SONet BOTNIA

Sosiaalityön valtion tutkimusrahoitushankkeet:

- Hakemuksia yli 10 M€, jaettavaa 4 M€, 9 sai tutkimushanketta sai rahoituksen
 - SONet BOTNIA mukana kolmessa tutkimushankkeessa, jotka saivat sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen:
 - Monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloudessa, Jyu hallinnoijana, SONet BOTNIA osatoteuttaja (MoRa-hanke)
 - Aikuissosiaalityön menetelmien vaikuttavuus (Aikumetod-hanke), Jyu Kokkolan yliopistokeskus hallinnoijana, SONet BOTNIA yhteistyökumppanina (tulosten levittäminen ja juurruttaminen)
- Lastensuojelu lapsen etuna? Lapsen hyvinvoinnin arviointi lastensuojelussa ja sen rajapinnoilla, hallinnoija Socca ja Tay konsortio, sosiaalialan osaamiskeskusten verkoston yhteinen tutkimushanke neljällä yhteistyöalueella

MORA (=Monitoimijainen rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalveluissa)

- AIKATAULU 1.1.2021-31.12.2022
- HALLINNOIJA: Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
- BUDJETTI 495 445 €, sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalityön VTR-rahoitus
- OSATOTEUTTAJAT: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKE ja Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA
- Vastuuhenkilö SONet BOTNIAssa, SeAMK Oy:ssä Arto Rautajoki, mukana SONet BOTNIA:n vakinaiset kehittämissuunnittelijat: Etelä-Pohjanmaa Anne Saarijärvi (50%), Keski-Pohjanmaa, **Iiris Jurvansuu** ja Pohjanmaa, **Tuula Mulju**

Tavoitteet:

- **MoRa-hanke tutkii** rakenteellista sosiaalityötä julkisen sosiaalityön palveluissa
- **MoRa-hanke tutkii** monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön toimintamallin ja prosessin nykytilaa ja kehittämispotentiaalia kysymällä
 - a) miten ja millaisilla toimintamalleilla rakenteellista sosiaalityötä toteutetaan 2020-luvulla julkisessa sosiaalityössä Suomessa
 - b) miten ja millaisilla toimintamalleilla rakenteellista sosiaalityötä voidaan integroida osaksi tulevaisuuden sote-palvelujärjestelmää sekä maakunnallisten hyvinvointialueiden toimintaa

- **Työpaketeissa etsitään** osaamiskeskusten kanssa kahdelta osaamiskeskusalueelta (Koske, SONet BOTNIA) tutkimushankkeeseen osallistumisesta kiinnostuneita kuntia / kuntayhtymiä, joita valitaan yhteensä kolme.
- **Tutkimushankkeen kunnat** valitaan alueiden kiinnostuksen, tarpeiden ja rakenteellisen sosiaalityön olemassa olevien käytäntöjen perusteella
- **Lisäksi valitaan** toisistaan erottuvia kuntia/kuntayhtymiä kriteerinä mm. alueen / kunnan koko ja sote-palvelujen organisointitavat, jolla varmistetaan rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyvien erilaisten asiakokonaisuuksien ja teemojen kattava tarkastelu
- **Osaamiskeskukset** ovat keskeisiä toimijoita valittaessa tapaustutkimukseen osallistuvia kuntia/kuntayhtymiä sekä rakennettaessa yhteistyötä niiden kanssa => sillanrakentajan rooli tutkimushankkeen ja kuntien/kuntayhtymien välillä. Työpaketissa (2 kk) neuvotellaan valittujen tapauskuntien/kuntayhtymien kanssa tutkimukseen osallistumisen sisällöt ja allekirjoitetaan yhteistyösopimukset

- Tapaustutkimuksessa (tapauskunnat/kuntayhtymät) otetaan huomioon kattavasti eri toimijoiden näkemykset suhteessa rakenteellisen sosiaalityön tehtäviin tietotyön, osallisuustyön, strategiatyön ja oikeudenmukaisuustyön alueilla: Asiakas/kansalainen, työntekijä, johtaja, poliittinen päätöksentekijä näkemykset
- Hankkeen lopussa sosiaalialan osaamiskeskuksilla on keskeinen rooli tutkimustulosten juurruttamis- ja kehittämistyössä sekä tunnistetun toimintamallin pilotoinneissa osaamiskeskusalueilla ja valtakunnallisesti.
- Kehittäjäryhmään tulee osallistuvien toimijaryhmien edustus (Osaamiskeskuksset, tapauskuntien/kuntayhtymien edustajat, asiakkaat, tutkimustiimi sekä rakenteellisen sosiaalityön asiantuntijoita esim. THL:stä ja STM:stä. Hankkeen kansainväliset yhteistyökumppanit ovat Charles Sturt yliopistosta Australiasta ja Shewell Carleton yliopistosta Kanadasta.
- Kehittämisprosessissa työpaketin aikana kullekin toimijaryhmälle räätälöidään rakenteellisen sosiaalityön malli ja koulutuspaketti hankkeen alussa yhteisesti sovitulla tavalla. Erityistä huomiota kiinnitetään poliittisten päätöksentekijöiden rooliin, koska ne ovat keskeisessä osassa, kun rakenteellisen sosiaalityön monitoimijaista mallia juurrutetaan sote-palvelujen käytäntöihin.
- Mora-hanke yhdistää määrällisiä ja laadullisia aineistonkeruun ja analyysin menetelmiä. Hanke toteuttaa valtakunnallisen kyselyn. Kolmella tapaustutkimuspaikkakunnalla tutkimus jakautuu eri toimijaryhmien mukaisiin työpaketteihin, joilta kerätään tietoa toimintatutkimuksellisesti fokusryhmähaastatteluin, osallistavan havainnoinnin ja dokumenttiaineistojen keinoin. Tapaustutkimusaineisto analysoidaan laadullisella sisällönanalyysillä. Vastuuhenkilö professori Kati Närhi.

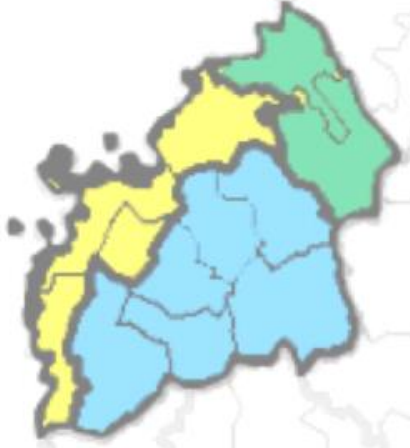
AIKUMETOD – Aikuissosiaalityön menetelmien vaikuttavuus

- Hallinnoija Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
- Budjetti 370 095 €
- Tutkimus tuottaa tietoa työikäisten parissa tehtävään aikuissosiaalityöhön vaikuttavista menetelmistä
- Aikumetod-hankkeessa tutkitaan, miten menetelmät voivat edistää tai hankaloittaa asiakkaan elämäntilanteissa asetettuja tavoitteita
- Tutkittavina ovat aikuissosiaalityön voimavaralähtöisen asiakasprosessin, taloussosiaalityön, yhteisöllisen luontolähtöisen työn ja maahanmuuttajatyön menetelmät.
- Osallistujina: Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan kuntia sekä Seinäjoen kaupungin aikuissosiaalityö
- Tutkimustulosten viennistä käytäntöön vastaavat sosiaalialan osaamiskeskukset KOSKE ja SONet BOTNIA
- Vastuuhenkilö tutkimushankkeessa: professori Aila-Leena Matthies
- Vastuuhenkilö SONet BOTNIAssa, SeAMK Oy:ssä, kehitysjohtaja Arto Rautajoki

Sosiaalialan osaamiskeskusverkoston laaja lastensuojelun tutkimushanke: ”Lastensuojelu lapsen etuna? – Lapsen hyvinvoinnin arviointi lastensuojelussa ja sen rajapinnoilla

- Hallinnointi ja kokonaisvastuu pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca, HUS-kuntayhtymä, tutkimusjohtaja prof. Tarja Pösö Tampereen yliopisto, hanke toimii neljällä yhteistyöalueella, SONet BOTNIA:n kautta Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa mukana tutkimushankkeessa.
- Rahoitus 552 000 € v. 2020-2022.
- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, minkälaiseen tietoon ja ymmärrykseen pohjautuen tehdään tulkintoja lapsen hyvinvoinnista ja lastensuojelun tehtävästä, kun arvioidaan lapsen tarvetta lastensuojeluun.
- **Kiinnostuksen kohteena ovat sosiaalityöntekijöiden ja muiden ammattilaisten arviot lapsen tilanteesta ja palvelujen tarpeesta lastensuojelussa ja sen rajapinnoilla. Vastauksia etsitään kysymyksiin miten, missä ja kenen lasta ja perhettä tulee tukea.** Tärkeitä näkökulmia ovat lapsen hyvinvointi ja osallisuus
- **Tutkimuksessa kerätään laaja empiirinen aineisto arvioinneista ja lapsen edun tulkinnoista sekä tapaustutkimuksella seurataan muutoksia hyvinvoinnissa.** Peruskysymyksiin paneutuminen tukee kehittämishankkeita ja tuottaa ehdotuksia käytäntösuosituksille.

Ajankohtaista:

-
- Sosiaalityön uusi VTR-haku tulossa 1.3-huhtikuun loppuun, tutkimusohjelmatyö käynnistynyt
 - Sijaishuoltouudistus (lausunnolla), OSKEVERKOSTOn lausunto
 - Sote-uudistukseen liittyvät muut lausuntopyynnöt
 - Koulutusrakennetyöryhmän työ: mietitään sosionomin ja sosiaalityöntekijän ja myös terveydenhuollon ammatteja. Sosionomien osalta puhuttaa sijoittuminen työelämään ja osaamisen taso
 - Ammattihenkilölain muutostyöryhmän työ: lähihoitajien asema

Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien agendalla

- **Sosiaali- ja terveysministeriön johdon tapaaminen: TKI&O- asioiden valmistelu ja jatkotoimet**
Uudet ja erikseen rahoitettavat kehittämiskokonaisuudet
- **Sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja kirjaamisosaamisen kehittämisen jatko**
- **Sosiaalialan osaamiskeskusten kytkeytyminen sosiaalityön VTR-rahoitukseen toimijoina ja tuotosten hyödyntäjinä** (tutkimuspohjainen kehittäminen)
- **Sosiaalihuollon kehittämisohjelman näkymät ja miten ohjelmaa tulisi viedä eteenpäin**
-
- TKO-pykälien valmistelu ei ole edennyt sosiaali- ja terveysministeriössä kriisinhallinnan vuoksi => Osaamiskeskukset ovat edelleen viestittäneet, että valmisteluprosessia olisi hyvä avata esim. olisi suotavaa, jos kutsuttaisiin mukaan myös yliopistot ja ammattikorkeakoulut
- **Osaamiskeskusten tulevaisuus: Rahoituksen ja tehtäväkentän varmistaminen osana uusia sote- TKI & O-rakenteita**

Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien agendalla

- Varmistusten jälkeen voidaan arvioida, miten siirrämme fokusta sote-TKI & O-asioiden yleiseen eteenpäin viemiseen
- **Sosiaalityön VTR:n seuraava hakukierros vaatii huomiotamme, hakuaika 1.3.-30.4.2021**
- Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien kannanotto TKIO-asioiden valmistelutilanteeseen
- **Mietintä SONet BOTNIA:n alueella => aktivoituu uudelleen:**
- **Esim. Etelä-Pohjanmaalla Sote-TKI & O- valmistelu käynnistyy osana sote-rakennemuutoksen valmistelua**
- "Valmistellaan esitys integroidusta maakunnallisesta TKIO-yksiköstä, maakunnan yhteistyötahojen ja muiden maakuntien TKIO-toimijoiden kanssa kansallisesti määriteltävien linjausten mukaisesti."
- **=> Pohjanmaan maakuntien verkostopohjaisen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostaman kehittämisrakenteen vahvistaminen yhteistyössä terveydenhuollon toimijoiden kanssa tuleviin sote- TKI & O-rakenteisiin vastavoimana sille, että ollaan periferisessä asemassa jokaisesta alueen maakunnasta suhteessa uusiin sote-yhteistyöalueisiin? Onko meillä riittävän vahvaa tahtotilaa**

Osaamiskeskusten vision sanotusta lakipykäläviittauksin

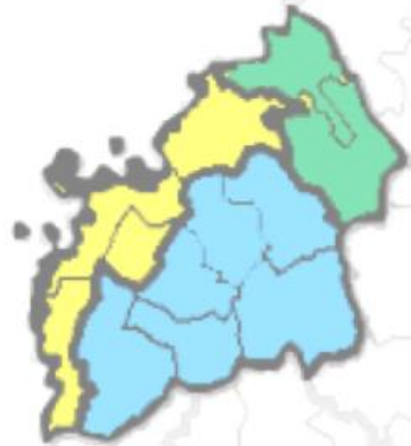
- **Sosiaalialan osaamiskeskukset vastaavat alan kehittämistä ja niiden toimialueet kattavat nyt kaikki kunnat – jatkossa kaikki hyvinvointialueet (vrt. Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta, 1 § 1230713.12.2001).**
- Lainsäädännöllä tulisi varmistaa sosiaalihuollon osaamisen vahvistaminen ja tutkimuksellinen kehittäminen nyt, sote-uudistukseen valmistauduttaessa, ja myös jatkossa, sote-uudistuksen edetessä
- Hyvinvointialue osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen toimien yhteistyössä kuntien, **sosiaalialan osaamiskeskusten** (lisäys) sekä muiden koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa (vrt. Lakiesitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 32 §).

Hyvinvointialueiden keskinäinen yhteistyö

- Hyvinvointialueiden keskinäinen yhteistyö perustuu yhteistyösopimukseen, jossa tulee sopia mm. koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamista sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa (vrt. Lakiesitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 36§). Yhteistyösopimuksessa tulee siis käytännössä sopia muun muassa siitä, mitkä sosiaalialan osaamiskeskukset toimivat kyseisellä yhteistyöalueella. Samoin tulee sopia siitä, mikä osaamiskeskus tarvittaessa koordinoi mitäkin sosiaalialan kehittämistoimintaa yhteistyöalueella. Nämä kirjaukset olisi hyvä lisätä järjestämislain 36§:n perusteluteksteihin.

Hyvinvointialueiden rahoitus – kehittämistyön rahoitus

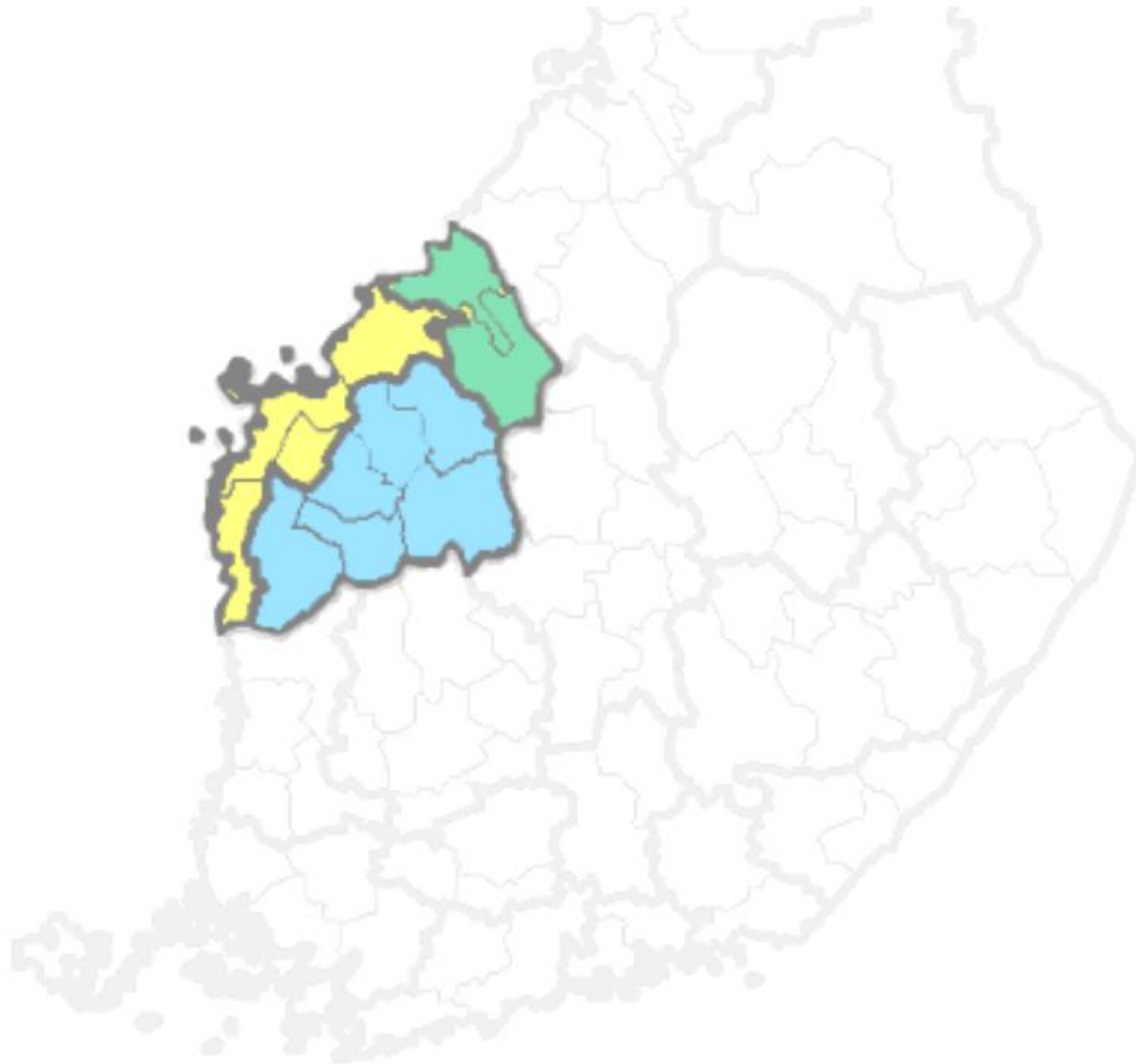

- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan perustoiminnan valtionavustus varmistaa toiminnan siihen saakka, että esimerkiksi
- Hyvinvointialueet ovat jo päässeet käytännössä sujuvaan toimintaan ja niiden rahoitus on järjestetty, ja sen jälkeen on voitu linjata osaamiskeskusten tuleva rahoitusmalli esim. prosenttiosuutena hyvinvointialueiden toiminnan rahoituksesta
- Yhteistyöalueet ovat jo päässeet käytännössä sujuvaan toimintaan ja niiden rahoitus on järjestetty, ja sen jälkeen on voitu linjata osaamiskeskusten tuleva rahoitusmalli, esimerkiksi prosenttiosuutena YTA-rahoituksesta.
- Jokin muu yhdessä sovittu vaihtoehto

Kehitysjohtajan toiminta kansallisen ja alueellisen tason kehittämisen tukena

- **Valtakunnalliset neuvottelukunnat ym. (10):**
- STM: sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta, jäsen
- STM: sosiaalihuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta, jäsen
- STM: sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen arviointiryhmä, jäsen
- STM: Kansanterveyden neuvottelukunta, Rakenteet ja Menetelmät jaoston jäsen, Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelma 2030-työ, jäsen
- STM: (tulossa) OT-keskusten koordinaatioryhmä, jäsen?
- THL: Yhdessä aikuisuuteen, Elämässä eteenpäin-hankkeen jälkihuoltoon nuorten palvelujen kehittämisen kansallinen ohjausryhmä, jäsen
- STM: Kansakoulu-hankkeen ohjausryhmä, jäsen
- Sosiaalijohto ry:n hallitus, varajäsen
- Osaamiskeskusjohtajien verkosto, jäsen
- Digitaalisten palvelujen kehittämisen epävirallinen työryhmä
- **Yhteistyöalueiden ohjaus-ym. ryhmät (6) ja maakunnalliset johto- ja ohjausryhmät (6), kehitystoimikunnat (1) työryhmät (2) yht. 26 asiantuntijatehtävää v.2021**

Kehitysjohtaja Arto Rautajoki
Puh. 040 830 0366/ arto.rautajoki@seamk.fi

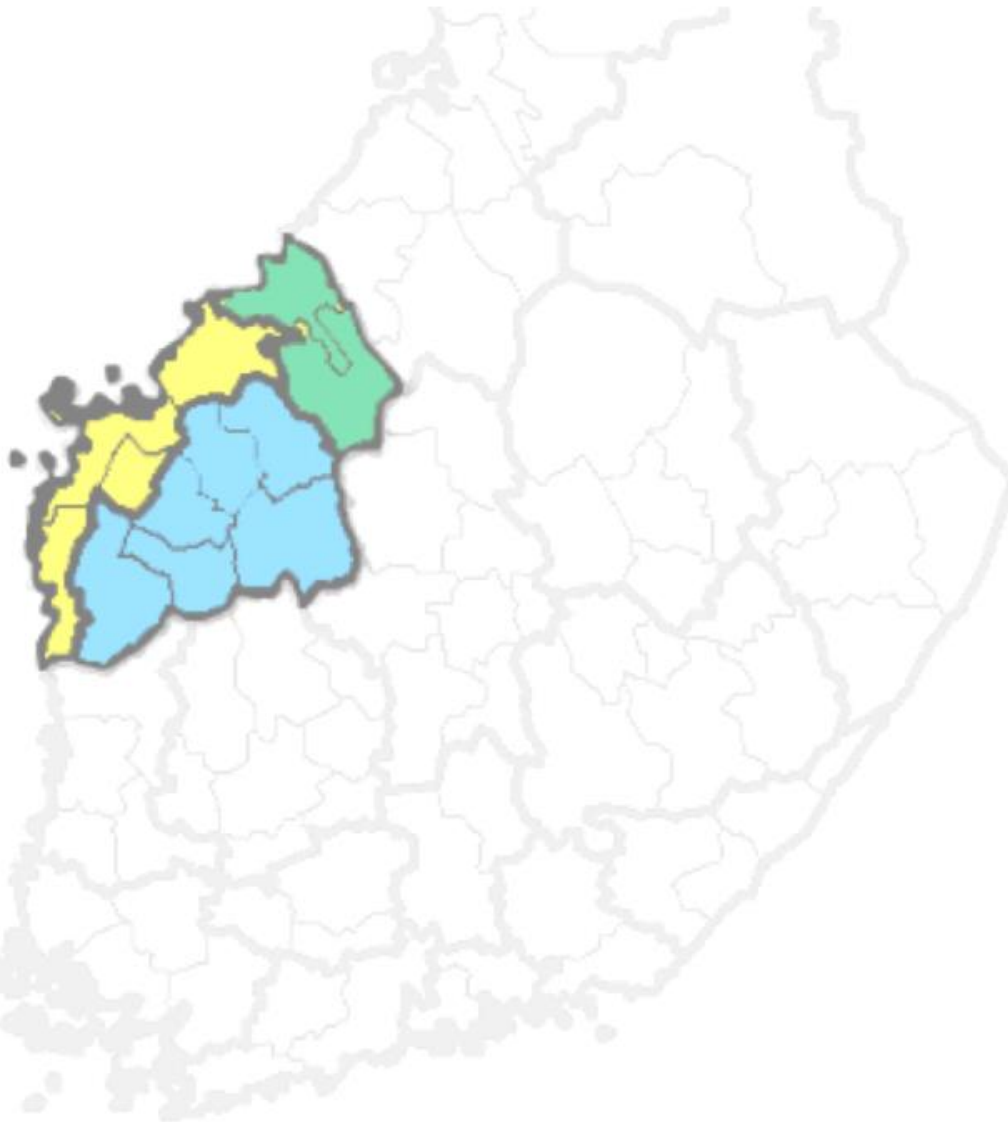
Etelä-Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Anne Saarijärvi
puh. 040 830 3950 / anne.saarijarvi@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, vs. kehittämissuunnittelija (50%), lastensuojelun
aluekoordinaattori (50 %), Monni-hanke, Auli Romppainen
puh. 040 830 0337 / auli.romppainen@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, lastensuojelun ma. aluekoordinaattori, Monni-
hanke (20 %), 1.8 alk. 70 % Petta Porko

Etelä-Pohjanmaa, ma. toimistosihteeri Tuula Hautanen
puh. 040 830 3988 / tuula.hautanen@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, sosiaaliasiamies Taina Holappa,
Työpuhelinnumero 040 830 0490,
Sosiaaliasiamies –puhelimien numero 040-830 0490,
Sosiaaliasiamiehen sähköpostiosoite, [sosiaaliasiamies @seamk.fi](mailto:sosiaaliasiamies@seamk.fi)
Taina Holapan sähköposti SONet BOTNIA:n, SeAMKin työntekijänä:
taina.holappa@seamk.fi

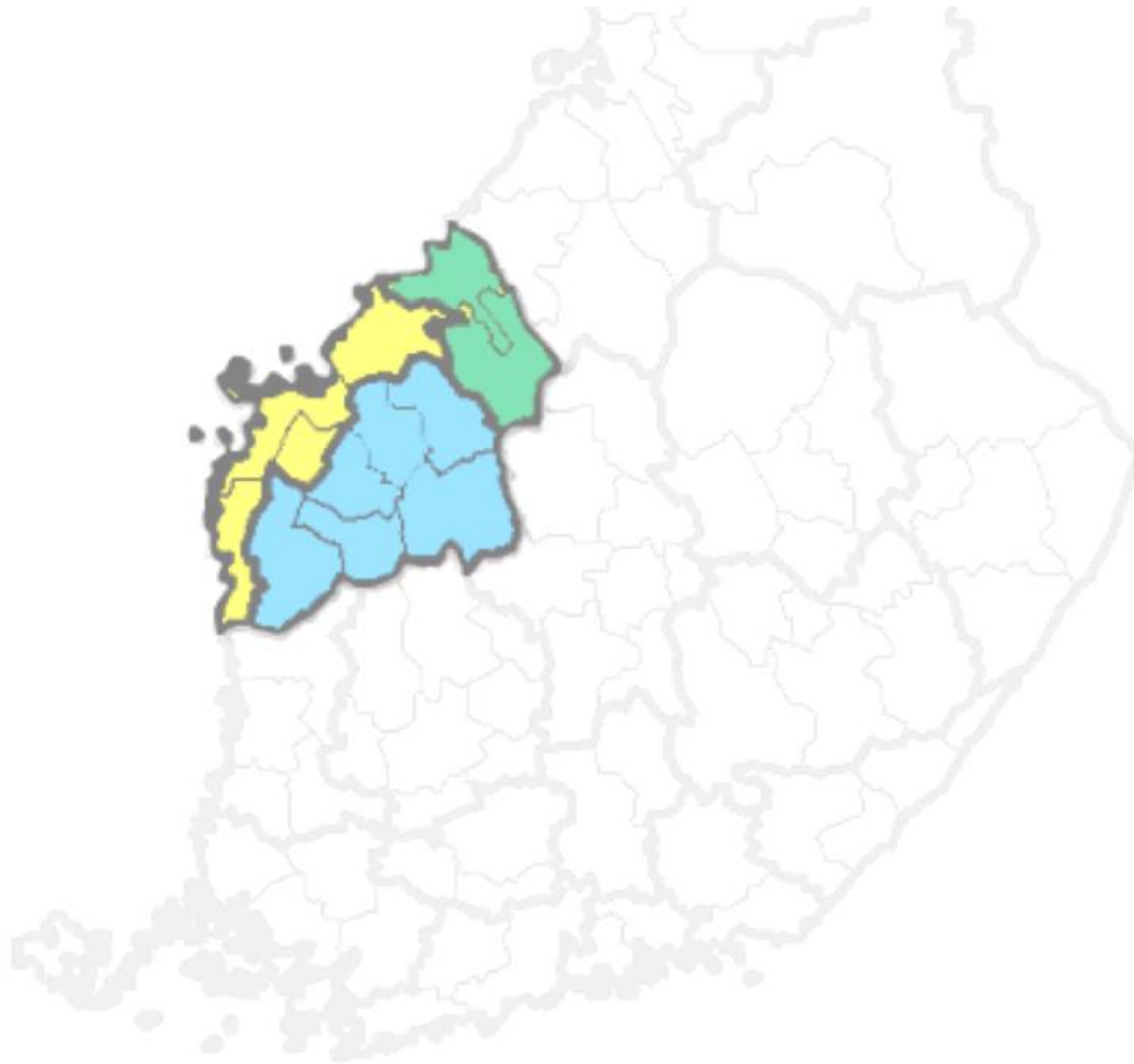
Päivi Niiranen, Pohjanmaan maakunnat, Kansa-koulu III-hankkeen
aluekoordinaattori, sosiaalihuollon tiedonhallinta ja
kirjaamisosaaminen
Puh. 040 680 7115 / paivi.niiranen@seamk.fi

Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Tuula Mulju
puh. 040 524 9933 / tuula.mulju@vaasa.fi

Pohjoismaisen yhteistyön erityistehtävä
kehittämissuunnittelija Marjo Hannu-Jama
puh. 040 136 5972 / marjo.hannu-jama@vaasa.fi
emmi.hakala@seamk.fi

Pohjanmaa, kehittäjäsosiaalityöntekijä (50%), TOP-hanke Siv Kola
siv.kola@seamk.fi

Pohjanmaa, kehittäjäsosiaalityöntekijä (50%), TOP-hanke Emmi
Hakala, emmi.hakala@seamk.fi

Pohjanmaan maakunnat hankekoordinaattori, Yhdessä aikuisuuteen, Elämässä eteenpäin, YEE-hanke, Silva Sevola, p. 040-8300 477, Silva.Sevola@seamk.fi,

Pohjanmaan maakunnat hanketyöntekijä, YEE-hanke, Minna Kallinen, Minna.Kallinen@seamk.fi

Keski-Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Iiris Jurvansuu
puh. 044 780 9976 / iiris.jurvansuu@soite.fi